

Sygn. akt I C 1090/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 grudnia 2016r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Piotrowska

Protokolant: sekr. sąd. (...)

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2016 r. w Gdańsku, na rozprawie

sprawy z powództwa A. M.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki A. M. kwotę 45.000 zł (czterdzieści pięć tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 czerwca 2016r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki A. M. kwotę 4.260,76 zł (cztery tysiące dwieście sześćdziesiąt złotych siedemdziesiąt sześć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1090/16

UZASADNIENIE

Powódka A. M. w pozwie skierowanym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. (dalej jako (...) S.A.) domagała się zasądzenia kwoty 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż w wyniku wypadku, za którego skutki odpowiedzialność ponosi pozwany, śmierć poniósł jej ojciec M. M.. Pomimo, iż w chwili śmierci ojca powódka miała zaledwie siedem miesięcy łączyła ją ze zmarłym silna więź emocjonalna. Żałuje, że nie mogła wychowywać się pełnej rodzinie. Została pozbawiona ojcowskiego wsparcia, jego rad i miłości.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu zakwestionował powództwo co do wysokości. Wskazał, iż w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił na rzecz powódki kwotę 15.000 zł, która jest kwotą adekwatną do doznanej krzywdy. Zdaniem pozwanego ból po stracie ojca, po upływie kilkunastu lat od jego śmierci siłą rzeczy uległ złagodzeniu. Co więcej w przypadku zgonu rodzica kilkumiesięcznego dziecka relacje nie zostały jeszcze w pełni wykształcone, a świadomość tak małego dziecka nie obejmuje wszystkich aspektów sytuacji. Odnośnie żądania zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie wskazywał na zasadność ich zasądzenia dopiero od dnia wyrokowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 czerwca 2001 r. w (...) gm. S. J. S. kierując samochodem marki D. (...) nr rej. (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że nie dostosował prędkości jazdy do warunków i sytuacji drogowej w wyniku czego na śliskiej nawierzchni podczas dojeżdżania do prawidłowo oznakowanego łuku drogi stracił panowanie nad pojazdem, zjechał na przeciwny pas ruchu i zderzył się z jadącym prawidłowo samochodem ciężarowym marki V. nr rej. (...), w wyniku czego pasażer M. M. doznał obrażeń skutkujących jego zgonem.

(bezsporne, nadto dowód: kopia wyroku Sądu Okręgowego w Malborku z dnia 22 października 2001 r. sygn. akt IIK 684/01 –k. 9-10, akta szkody)

Sprawca szkody objęty był obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A.

(bezsporne, a nadto dowód: akta szkody)

M. M. był ojcem A. M..

(bezsporne)

W chwili śmierci ojca A. M. miała siedem miesięcy. Była ukochaną córką zmarłego. W wieku przedszkolnym zaczęła pytać o ojca. Taty nie pamięta. Informację o tym jaki był posiada tylko z opowiadań członków rodziny. Kiedy matka powódki związała się z M. M. miała już dwoje dzieci z poprzedniego małżeństwa, zmarły zastąpił im ojca. Powódka ukończyła Gimnazjum Autonomiczne. Obecnie ma 16 lat. Mieszka z mamą. Dwoje rodzeństwa brat P. M. lat 31 oraz siostra E. M. lat 30 mieszkają osobno. Brat wyprowadził się 10 lat temu, siostra 6 lat temu. Matka powódki po śmierci M. M. nie związała się z nikim, samotnie wychowywała córkę. A. M. osiąga bardzo dobre wyniki w nauce, uczy się w Liceum Ogólnokształcącym nr (...) w G.. Często odwiedza grób ojca. Lubi o nim rozmawiać. Odziedziczyła po ojcu doskonałą pamięć, zamiłowanie do sportu. W przedszkolu rozpoczęła naukę języka angielskiego, tańczyła w zespole (...). Chodziła do szkoły baletowej oraz do szkoły muzycznej. Lubi wspinaczkę. Trenowała jazdę konną. Uczęszcza na kickboxing. Lubi czytać książki. Brakuje jej ojca, odczuwa pustkę związaną z jego brakiem, brak jej osoby której mogalaby się zwierzyć, uzyskać od niej radę.

(dowód: zeznania świadka E. M. –k. 68-69; zeznania świadka P. M. -k. 69, zeznania przedstawicielki ustawowej powódki J. M. –k. 69-70, zeznania powódki -k. 70, oświadczenie J. M. i A. M.- k. 16-25 akta szkody)

A. M. za pośrednictwem (...) SA w L. pismem z dnia 15 czerwca 2016 r. zgłosiła pozwanemu roszczenie w kwocie 100.000zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią ojca.

(bezsporne, a nadto: pismo z dnia 15 czerwca 2016 r. –k. 11-13 , akta szkody)

Decyzją z dnia 27 czerwca 2016 r. (...) S.A. w W. przyznał A. M. kwotę 15.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

(bezsporne, a nadto: wezwanie z dnia 30 listopada 2015 roku, k.10-12, decyzja z dnia 27 czerwca 2016 roku, k.14-15, akta szkody)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Sąd oparł swoje ustalenia faktyczne o dokumenty prywatne i urzędowe – których autentyczność i moc dowodowa nie były przez strony kwestionowane i nie budziły wątpliwości Sądu – a także o zeznania powódki i przesłuchanych w sprawie świadków – które w zakresie ustalonego stanu faktycznego, z uwagi na brak podstaw pozwalających na ich podważenie, zostały uznane za zasługujące na wiarę. Zeznaniom tym Sąd dał wiarę w pełnym zakresie, uznawszy je za szczere, spójne, a nadto zgodne z pozostałym materiałem dowodowym. Zdaniem Sądu całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym zwłaszcza dowody osobowe, dają podstawę do przyjęcia tezy, iż

tragiczna śmierć M. M. skutkowałą powstaniem krzywdy po stronie powódki spowodowanej naruszeniem jej dóbr osobistych w postaci zerwania więzi emocjonalnej łączącej ją z ojcem M. M..

Bezsporny był sam fakt zaistnienia zdarzenia z dnia 22 czerwca 2001 r. oraz odpowiedzialności pozwanego za jego skutki. Pozwany kwestionował roszczenie co do wysokości.

Na wstępie wskazać należy, iż jakkolwiek dopiero na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 1996 r., nr 114, poz. 542) z dniem 03.08.2008 r. do obowiązującego porządku prawnego został wprowadzony przepis art. 446 § 4 kc statuujący roszczenie o zadośćuczynienie dla najbliższych członków rodziny zmarłego za doznaną krzywdę wskutek śmierci osoby najbliższej w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, nie wyklucza to dochodzenia zadośćuczynienia na innej podstawie prawnej związanej z naruszeniem dobra osobistego jakim jest więź rodzinna. Śmierć M. M. nastąpiła w dacie 22 czerwca 2001 r., czyli przed wprowadzeniem do porządku prawnego wskazanego przepisu. Tym niemniej, ugruntowane orzecznictwo Sądu Najwyższego dopuszcza dochodzenie zadośćuczynienia przez osoby bliskie w związku ze śmiercią osoby najbliższej przed tą datą, na podstawie przepisów o ochronie dóbr osobistych. Podzielić należy pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2011 r., sygn. akt III CZP 32/11, z którego wynika, że sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 kc w związku z art. 24§1 kc, także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r. wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15.03.2012 r., sygn. akt I CSK 314/11 wyjaśnił, że w stanie prawnym sprzed nowelizacji spowodowanie śmierci osoby bliskiej mogło stanowić naruszenie dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 kc. Prawo do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi bowiem dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 kc i art. 24 kc.

W myśl art. 448 zd. 1 kc, w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Przesłanką odpowiedzialności przewidzianej w tym przepisie jest nie tylko bezprawne, lecz także zawinione (zarówno w formie winy umyślnej, jak i nieumyślnej) działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego. Bezprawność i wina zachowania sprawcy zdarzenia była w sprawie bezsporna.

Należy też wskazać, iż katalog dóbr osobistych określony w art. 23 k.c. ma charakter otwarty. W orzecznictwie przyjmuje się, że ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. objęte są także więzi rodzinne. Śmierć osoby najbliższej powoduje naruszenie dobra osobistego osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym. Niemniej jednak nie każdą więź rodzinną niejako automatycznie należy zaliczyć do katalogu dóbr osobistych, lecz jedynie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10). W świetle ustalonych w sprawie okoliczności faktycznych, nie może budzić wątpliwości, że śmierć M. M. spowodowała wystąpienie tego typu następstw u powódki. Śmierć ojca miała ogromny wpływ na życie powódki, wywarła na niej ogromne piętno. Powódka w chwili śmierci ojca miała zaledwie 7 miesięcy. Obecnie jest 16 –letnią osobą, która bez mała całe swoje życie żyła bez ojca. Zatem prawidłowa relacja między dzieckiem a ojcem została zerwana i powódka została pozbawiona tego dobra, jakim jest możliwość życia w pełnej rodzinie z obojgiem rodziców. Ta strata jest odczuwana niewątpliwie przez powódkę do dnia dzisiejszego. Powyższe potwierdziły zeznania zarówno powódki, jak i zawnioskowanych świadków. Z powodu straty powódka odczuwa pustkę, smutek. Wielokrotnie zdarzają się sytuacje, w których brak jest jej ojca, jako osoby do której mogłaby się zwrócić o poradę, czy o wsparcie.

Zgodnie z przepisem art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem, których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia.

W świetle powyższego, zdaniem Sądu, zachodzą w sprawie niniejszej przesłanki do przyznania na rzecz A. M. zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią ojca.

Wskazać należy, że ustawodawca nie sprecyzował kryteriów jego ustalania, pozostawiając w tym zakresie swobodę sądowi orzekającemu. Świadczenie to ma na celu kompensatę doznanej krzywdy oraz złagodzenie doznanych cierpień. Co istotne, na rozmiar krzywdy będącej następstwem śmierci osoby bliskiej mają# wpływ przede wszystkim: wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobą zmarłą#, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, wiek pokrzywdzonego i jego zdolność do zaakceptowania nowej rzeczywistości oraz umiejętność odnalezienia się w niej, a także skala bólu i cierpień przeżywanych przez uprawnionego, jak też stopień negatywnego wpływu śmierci osoby najbliższej na życie uprawnionego, czy wreszcie długotrwałość następstw śmierci osoby bliskiej (zob.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r. III CSK 279/10, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2015 r., V CSK 493/14, niepubl.).

Niewątpliwie krzywdę doznana# w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej. Każdy przypadek powinien być traktowany indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy. Ocena ta ma opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego. Należy przy tym zaznaczyć, że zadośćuczynienie, o którym tu mowa, jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, która nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Jedynie zatem rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na jego umiarkowany wymiar. Przesłanka „przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa” ma więc charakter uzupełniająca i ogranicza wysokość zadośćuczynienia tak, by jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia osoby uprawnionej, nie może jednak pozbawiać zadośćuczynienia jego zasadniczej funkcji kompensacyjnej i eliminować innych czynników kształtujących jego rozmiar (zob.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2002 r. IV CKN 1266/00, niepubl. oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r. III CSK 279/10, niepubl.).

Analizując przywołany w poprzedzającej części niniejszego uzasadnienia stan faktyczny sprawy w kontekście wszystkich przedstawionych powyżej kryteriów decydujących o rozmiarze krzywdy Sąd doszedł do przekonania, iż kwota której domagała się powódka jest kwotą wygórowaną. Powódka, obecnie 16 - letnia osoba, przez te wszystkie lata w pewien sposób przystosowała się do życia w takiej, a nie innej sytuacji, do życia bez ojca. Nie jest ona osobą, która wymaga, czy wymagała wsparcia specjalistycznego z zakresu psychiatrii, czy psychologii. Z ustaleń Sądu nie wynika, by miała problemy z odnalezieniem się w społeczeństwie. Nie ma problemów z nauką, wręcz przeciwnie, ma dużą łatwość w przyswajaniu wiedzy. Powyższe okoliczności wskazują, iż uprawniona odnalazła się w nowej sytuacji, umie funkcjonować bez ojca. Z tego względu Sąd uznał, że odpowiednią sumą, która zrekompensuje powódce krzywdę doznaną przez niego na skutek tragicznej śmierci M. M. będzie łącznie 60.000 zł, w tym kwota 15.000 zł przyznana przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego. Jakkolwiek wymiaru straty, jaką dla córki jest śmierć ojca nie sposób zmierzyć i przeliczyć na pieniądze, okoliczności sprawy niniejszej, zdaniem Sądu, przemawiają za tym, aby uznać, iż kwota ta jest odpowiednia do rozmiaru krzywdy powódki, której w żadnym razie nie można uznać za nadmierną w tym zakresie. Pieniądze te nie przywrócą życia ojcu powódki, nie naprawią zerwanej więzi, jednak pomogą A. M. złagodzić cierpienie, którego doznała i wciąż doznaje, w związku ze śmiercią M. M..

Mając na uwadze powyższe Sąd działając na podstawie art. 822 § 1 k.c. zasądził w pkt I wyroku na rzecz powódki od pozwanego kwotę 45.000 zł.

W kwestii odsetek, Sąd miał na względzie, iż stosownie do art. 481 § 1 k.c. należą się one wierzycielowi jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, bez względu na to, czy wierzyciel wskutek tego opóźnienia poniósł szkodę, a także niezależnie od przyczyny, dla której świadczenie nie zostało spełnione w terminie. Zgodnie zaś z art. 817 § 1 k.c. ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie 30 dni licząc od dnia zawiadomienia o wypadku. Powódka roszczenie swoje zgłosiła pismem datowanym na 15 czerwca 2016 r., a w dniu 27 czerwca 2016 r. pozwany wydał decyzję przyznającą zadośćuczynienie. W tej zatem dacie uznał sprawę za dostatecznie

wyjaśnioną do rozstrzygnięcia. W konsekwencji od dnia następnego pozostawał w opóźnieniu, a więc odsetki od sumy zadośćuczynienia należą się powódce od dnia następnego, to jest od 28 czerwca 2016 r.

O kosztach sądowych Sąd orzekł na mocy art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c., zgodnie z odpowiedzialnością za wynik procesu, obciążając kosztami procesu powódkę w 36%, a pozwanego w 64 %. Strona powodowa poniosła koszty w wysokości 10.717 zł, w tym 3.500 zł tytułem opłaty od pozwu, 7.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego dla pełnomocnika procesowego powódki w wysokości jednokrotnej stawki minimalnej, które Sąd ustalił na mocy § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804) w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia pozwu tj. w dniu 21 lipca 2016 r., powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Strona pozwana poniosła koszt 7.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego dla pełnomocnika procesowego, w wysokości jednokrotnej stawki minimalnej Sąd ustalił na mocy § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804), powiększone o opłatę skarbową w wysokości 17zł. Mając na uwadze procentowy udział każdej ze stron w kosztach procesu pozwanego w 64 % (10.717 zł x 64%= 6.858,88 zł), powódki w wysokości 34 % (7.217 zł x 34% = 2.598,12 zł), po wzajemnej kompensacji kosztów procesu stron (6.858,88 zł – 2.598,12 zł), Sąd w pkt II wyroku zasądził od pozwanego (...) S.A. na rzecz powódki A. M. kwotę 4.260,76 zł tytułem kosztów procesu.

ZARZĄDZENIE

(...)

2.(...)

(...)